

Kendelse af 8. oktober 2021 i faglig voldgift FV2021-385:

Fagligt Fælles Forbund (3F)

for

A

(forhandlingssekretær Johnny Frimann Storm)

mod

DI Overenskomst III (DIO III)

for

Jakon A/S

(advokat Mette Quistgaard Væggemose)

1. Uoverensstemmelsen og parternes påstande

Sagen angår aflønning af en lærling, som har deltaget i svendenes akkord og af svendene er tildelt en andel af akkordoverskuddet. Hovedspørgsmålet er, om der skal tillægges pensionsbidrag efter satserne for svende.

Klager, 3F for A (i det følgende: Lærlingen), har nedlagt følgende påstande:

1. DI Overenskomst III og Jakon A/S skal anerkende, at når svende tildeler akkordoverskud til elever, skal der betales samme overenskomstmæssige tillæg som for øvrige medarbejdere.
2. Jakon A/S skal betale den manglende pension, jf. Bygningsoverenskomstens § 42, stk. 2, som udgør 3.007,08 kr., med procesrente fra ydelsernes forfaldstid.

Indklagede har påstået frifindelse.

2. Sagens behandling ved faglig voldgift

Sagen er den 7. oktober 2021 forhandlet for en faglig voldgiftsret med undertegnede, fhv. højesteretspræsident Børge Dahl, som formand og opmand og følgende partsudpegede medlemmer: forhandlingssekretærene Svend-Aage Poulsen og Mark Christensen, begge 3F, seniorchefkonsulent, advokat Thorsten Wilstrup og konsulent Kasper Toudahl, begge DIO III.

Der blev under forhandlingen afgivet forklaring af Lærlingen, A, faglig sekretær B, BJMF, og produktionsdirektør C, Jakon A/S.

Da der efter procedure og votering ikke blandt de partsudpegede medlemmer af den faglige voldgiftsret var flertal for en afgørelse, træffes afgørelsen af opmanden.

3. Overenskomstgrundlaget

3.1. Bygningsoverenskomsten

3.1.1. Bygningsoverenskomsten 2014

3.1.1.1. Overenskomstteksten

Bygningsoverenskomsten 2014 indgået mellem Dansk Byggeri (nu DIO III) og 3F består af 81 paragraffer fordelt på 16 kapitler. Den indledes med § 1 "Overenskomstens område" og afsluttes med § 81 "Overenskomstens varighed", hvorunder følger underskrifter for overenskomtparterne 3F og Dansk Byggeri. Herefter følger kapitel 17 "Elever" med §§ 1-18, "Protokollater" og "Bilag".

Kapitel 17 om elever afsluttes med § 18 om fagretlig behandling, hvorefter uoverensstemmelser ”om elevoverenskomstens regler” behandles efter ”fagets fagretlige regler”.

Det hedder i overenskomsten bl.a.:

”Kapitel 6 Akkord/lønssystemer

...

§ 36 Elevers deltagelse i akkord

Akkordopgørelse

1. ...

Elevers deltagelse

2. Når elever deltager i medarbejdernes akkord fradrages, i medarbejdernes akkordopgørelse, elevens timeløn samt følgende beløb pr. time ...

Voksneelevers deltagelse

3. ...

Akkord

4. Elever har ikke selvstændig akkordret.

...

Kapitel 7 Pensionsordninger

§ 38 Pension og sundhedsordning

Pensionsaftale

1. Virksomheden betaler pension for voksne medarbejdere, der er fyldt 18 år og elever, der er fyldt 20 år, og som i 6 måneder har ... haft erhvervsarbejde.

...

Pensionsbidragsberegning

2. Pensionsbidraget beregnes af den A-skattepligtige lønindkomst. Det betyder, at eksempelvis akkordoverskud ... skal medregnes i den pensionsgivende løn.

Pensionsbidragets størrelse

3. Pensionsbidraget udgør 12% af medarbejderens ferieberettigede løn plus ferie- og søgnehelligdagsbetaling. Medarbejderen betaler 4% af bidraget, og virksomheden betaler 8%.

Indbetaling af pensionsbidrag

...

Sundhedsordning

...

Kapitel 17 Elever

§ 1 Den daglige/ugentlige arbejdstid

...

§ 2 Elevtiden

...

§ 3 Løn

...

§ 4 Overarbejde

...

§ 5 Voksnelever

...

§ 6 Elever i svendenes akkorder

Ved elevers og voksenelevers deltagelse i akkord henvises til bestemmelserne, som gælder for øvrige medarbejdere.

§ 7 Løn- og ansættelsesvilkår

...

§ 8 Pension

Elever bliver omfattet af pensionsordningen, når de er fyldt 20 år og har haft 6 måneders erhvervsarbejde.

...

§ 16 Feriebestemmelser

1. Der henvises til bestemmelserne i ferieloven.

...

Feriepenge af akkordoverskud

3. Når øvrige medarbejdere yder elever og voksenelever akkordoverskud, tilfalder den til beløbet svarende feriegodtgørelse og søgnehellidags- og feriefridagsbetaling eleverne.

...”

3.1.1.2. Faglig voldgiftskendelse af 29. december 2016

Om Bygningsoverenskomstens forståelse er afsagt kendelse den 29. december 2016 i faglig voldgiftssag FV2016.0129 mellem 3F og Dansk Byggeri for V. Lauridsen Totalbyg ApS (samme opmand som i den foreliggende sag). Det hedder i kendelsen bl.a.:

”5. Opmandens bemærkninger

5.1. Aflønning af elever

Bygningsoverenskomsten 2014 indeholder i kapitel 17 særlige bestemmelser om elever. Elever får efter § 7, stk. 1, i dette kapitel ”løn for 37 timer pr. uge inkl. søgnehellidage” og efter § 1, stk. 2, løn på 5 feriefridage. De bliver efter § 8 i dette elevkapitel omfattet af overenskomstens pensionsordning, når de er fyldt 20 år og har haft 6 måneders erhvervsarbejde – pensionsbidraget beregnes efter overenskomstens § 38, stk. 2, af den A-skattepligtige lønindkomst og udgør efter § 38, stk. 3, 12 % af medarbejderens ferieberettigede løn plus ferie- og søgnehellidagsbetaling. ... sundhedsordning ... Om ferie henvises i elevkapitlets § 16, stk. 1, til bestemmelserne i ferieloven, hvorefter elever har ret til ferie med løn, jf. ferielovens § 9 og § 23, stk. 1.

5.2. Eleverdeltagelse i svendeakkord

Bygningsoverenskomsten indeholder i § 36 en bestemmelse om elevers deltagelse i akkord. Det fremgår af stk. 4, at elever ikke har en selvstændig akkordret. Elever kan imidlertid deltage i svendenes akkorder. Når elever deltager i medarbejdernes akkord, fradrages et i § 36, stk. 2, angivet timebeløb i medarbejdernes akkordopgørelser. Overenskomsten indeholder i elevkapitlets § 6 en bestemmelse om ”Elever i svendenes akkorder”, hvori det hedder, at ved elevers deltagelse i akkord ”henvises til bestemmelserne, som gælder for øvrige medarbejdere”. I samme kapitels § 16, stk. 3, om ”Feriepenge af akkordoverskud” er det angivet, at når øvrige medarbejdere yder elever akkordoverskud, ”tilfalder den til beløbet svarende feriegodtgørelse og søgnehellidags- og feriefridagsbetaling eleverne.”

Udbetaling af akkordoverskud til svende udløser efter overenskomstens almindelige bestemmelser søgnehellidagsbetaling og feriefridagsbetaling, jf. § 55, stk. 1, feriegodtgørelse, jf. § 49, stk. 1 og 2, pensionsbidrag, jf. § 48 [skal være 38], stk. 2 og 3, og sundhedsbidrag, jf. § 38, stk. 7-11.

Det følger af elevkapitlets § 6 sammenholdt med § 16, stk. 3, at en arbejdsgiver ikke kan slippe for at betale de nævnte løndele knyttet til en andel i et akkordoverskud, når medarbejderne i akkordopgørelsen tildeler en elev andelen. De overenskomstbestemte løntillæg til svende – feriegodtgørelse, pensionsbidrag, sundhedsbidrag og søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling – tilfalder således eleverne i samme omfang, som de ville være gået til en svend, hvis svendene ikke havde tildelt en andel af akkordoverskuddet til eleven, selv om eleven har ferie, søgnehelligdage og 5 feriefridage med løn.

Det bemærkes, at der ikke kan kræves feriegodtgørelse af søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling, jf. overenskomstens § 55, stk. 1, sidste led.”

3.1.1.3. Forståelsen af overenskomsten

Det er i den faglige voldgiftskendelse af 29. december 2016 anført, at § 6 i elevkapitlet om elever i svendenes akkorder indeholder en henvisning til overenskomstens almindelige bestemmelser gældende for svendene. Det er videre fastslået, at denne henvisning skal forstås således, at i de tilfælde, hvor svendene tildeler en elev en andel af deres akkordoverskud, oppebærer eleven de overenskomstbestemte tillæg, som svendene ved udbetaling af andelen til dem ville have oppebåret, således at tildelingen er udgiftsneutral for arbejdsgiver.

3.1.2. Bygningsoverenskomsten 2017

Der er i Bygningsoverenskomsten 2017 i de almindelige bestemmelser indsat et nyt kapitel og nogle nye paragraffer, ligesom et par paragraffer er udgået. De bestemmelser, der er citeret fra 2014-overenskomsten er imidlertid videreført indholdsmæssigt uændrede. Kapitel 6, 7 og 17 i 2014-overenskomsten er blevet til kapitel 7, 8 og 18 i 2017-overenskomsten. §§ 36 og 38 er blevet til §§ 40 og 42.

3.1.3. Bygningsoverenskomsten 2020

3.1.3.1. Oversigt

I de almindelige bestemmelser er to paragraffer udgået, to tilkommet. Der er indført nye regler om særlig opsparing og pension til elever. I 2014- og 2017-overenskomsten var der i elevkapitlets § 16 ”Feriebestemmelser” i stk. 3 en bestemmelse med overskriften ”Feriepenge af akkordoverskud”. Den bestemmelse er flyttet til § 6 som et nyt stk. 2 – overskriften er ikke medtaget.

3.1.3.2. Overenskomstteksten

Overenskomstteksten ser herefter således ud:

Kapitel 7 Akkord/lønssystemer

...

§ 40 Elevers deltagelse i akkord

Akkordopgørelse

1. ...

Elevers deltagelse

2. Når elever deltager i medarbejdernes akkord fradrages, i medarbejdernes akkordopgørelse, elevens timeløn samt følgende beløb pr. time ...

Voksneelevers deltagelse

3. ...

Akkord

4. Elever har ikke selvstændig akkordret.

...

Kapitel 8 Pensionsordninger

§ 42 Pension og sundhedsordning

Pensionsaftale

1. Virksomheden betaler pension for voksne medarbejdere, der er fyldt 18 år (indtil 1. september 2020 for elever, der er fyldt 20 år) og som i 6 måneder har ... haft erhvervsarbejde.

...

Pensionsbidragsberegning

2. Pensionsbidraget beregnes af den A-skattepligtige lønindkomst. Det betyder, at eksempelvis akkordoverskud ... skal medregnes i den pensionsgivende løn.

...

Pension af sygeferiegodtgørelse

3. ...

Pensionsbidragets størrelse

4. Pensionsbidraget udgør 12% af medarbejderens ferieberettigede løn plus ferie- og sønehelligdagsbetaling. Medarbejderen betaler 4% af bidraget, og virksomheden betaler 8%.

Elevers pensionsforhold efter 1. september 2020

5. Virksomheden betaler pension for elever, når de er fyldt 18 år og har haft 6 måneders erhvervsarbejde. I elevens 18. og 19. år udgør bidragssatserne dog henholdsvis 4% for virksomheden og 2% for eleven, i alt 6%. Derudover afholder virksomheden omkostningerne til forsikringsordningen til elever.

...

Indbetaling af pensionsbidrag

...

Sundhedsordning

...

Kapitel 18 Elever

§ 1 Den daglige/ugentlige arbejdstid

...

§ 2 Elevtiden

...

§ 3 Løn

...

§ 4 Overarbejde

...

§ 5 Voksenelever

...

§ 6 Elever i svendenes akkorder

Ved elever og voksenelevers deltagelse i akkord henvises til bestemmelserne, som gælder for øvrige medarbejdere.

Når øvrige medarbejdere yder elever og voksenelever akkordoverskud, tilfalder den til beløbet svarende feriegodtgørelse og søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling eleverne.

§ 7 Løn- og ansættelsesvilkår

...

§ 8 Særlig opsparing

...

§ 9 Pension

1. Elever bliver omfattet af pensionsordningen, når de er fyldt 18 år (indtil 1. september 2020, 20 år) og har haft 6 måneders erhvervsarbejde.

2. Bidragssatserne til pensionsordningen fremgår af kapitel 8, § 42.

...

§ 17 Feriebestemmelser

1. Der henvises til bestemmelserne i ferieloven.

..."

3.1.3.3. Flytningen af bestemmelsen om feriepenge af akkordoverskud

Parterne er enige om, at der ikke med flytningen af bestemmelsen om feriepenge af akkordoverskud fra elevkapitlets feriebestemmelser til bestemmelsen om elever i svendenes akkorder er tilsigtet nogen materiel ændring, at flytningen er foretaget som noget rent redaktionelt uden indholdsmæssig betydning.

3.2. Bygge- og anlægsoverenskomsten – faglig voldgiftskendelse af 9. november 2020

Om forståelsen af Bygge- og anlægsoverenskomsten 2017 er der afsagt kendelse den 9. november 2020 i faglig voldgiftssag FV2020-906 mellem 3F og DI Dansk Byggeri/DIO III (samme opmand som i den foreliggende sag). Det hedder i kendelsen bl.a.:

”1. Uoverensstemmelsen og parternes påstande

Sagen angår Bygge- og Anlægsoverenskomstens kapitel 20 om elever. *Spørgsmålet er*, om en elev, som er omfattet af dette kapitel, ved udførelse af overarbejde har krav på feriegodtgørelse og søgnehelligdagsbetaling af overtidsbetalingen.

...

3. Opmandens bemærkninger

3.1. *Bygge- og Anlægsoverenskomsten 2017* består af 105 paragraffer fordelt på 19 kapitler. Den indledes med § 1 ”Gyldighedsområde” og afsluttes med § 105 ”Overenskomstens varighed”, hvorunder følger underskrifter for overenskomstparterne 3F og Dansk Byggeri. Herefter følger kapitel 20 ”Elever” med §§ 1-17, kapitel 21 ”Protokollater” og Kapitel 22 ”Bilag”.

Med denne opdeling er det klart, at indgangen til forståelse af overenskomsten må være, at de første 19 kapitler gælder for voksne medarbejdere, og at det særlige elevkapitel, kapitel 20, gælder for elever.

3.2. Der er nogle centrale ligheder, men også nogle væsentlige forskelle i de aftalte løn- og arbejdsvilkår for henholdsvis voksne medarbejdere og elever i *Bygge- og Anlægsoverenskomsten*.

...

3.2.6. Overarbejde

Der er i overenskomstens kapitel 5 bestemmelser om bl.a. overarbejde. Overarbejde kan efter §18, stk. 1, forlanges udført ”i den udstrækning, som hensynet til arbejdets tarv kræver”. Herudover kan virksomhederne etablere overarbejde på indtil 8 timer pr. uge, forudsat at der lokalt er enighed derom, jf. § 18, stk. 2, og systematisk overarbejde, jf. § 19. Overarbejde regnes fra normal arbejdstids ophør, natarbejde fra og med 4. time efter den normale arbejdstids ophør og til den normale arbejdstids begyndelse, jf. nærmere § 18, stk. 3 og 4. For overarbejde ydes der i tillæg til medarbejderens timeløn et procenttillæg, som beregnes af mindstebetalingssatsen. Tillægget er på 50 % for de første 3 timer efter normal arbejdstids ophør (en af disse timer kan lægges umiddelbart før normal arbejdstids begyndelse, dog ikke før kl. 6). Overarbejde herudover (”natarbejde”) indtil normal arbejdstids begyndelse betales med et tillæg på 100 %, det samme gælder søn- og helligdagsarbejde. Da tillægget for overarbejde indgår i den samlede arbejdsløn, medtages tillægget ved beregningen af feriegodtgørelse, som voksne medarbejdere har krav på efter overenskomstens § 63. Og da tillægget indgår i den ferieberettigede løn, medtages det ved beregningen af søgnehelligdags- og feriefridagsbetaling, som voksne medarbejdere har krav på efter overenskomstens § 69. Tillægget indgår endvidere ved beregningen af pensionsbidrag efter overenskomstens § 52.

I elevkapitlet er der følgende bestemmelse om overarbejde:

”§ 16 Overarbejde

1. Elever kan deltage i overarbejde efter samme regler som for voksne medarbejdere.
2. Arbejdstiden for elever under 18 år må normalt ikke overstige den sædvanlige arbejdstid for voksne.
3. Elever under 18 år må ikke beskæftiges mere end i alt 10 timer pr. dag.
4. For overarbejde betales i de 3 første timer efter normal arbejdstids ophør med et tillæg til timelønnen 50 %
5. Af de nævnte 3 timer kan 1 time lægges umiddelbart før normal arbejdstids begyndelse, dog ikke før kl. 6.
6. For overarbejde herudover (natarbejde) indtil normal arbejdstids begyndelse betales med et tillæg til timelønnen af 100 %.
7. Søn- og helligdagsarbejde betales med et tillæg til timelønnen af 100 %.
8. Forannævnte procenttillæg beregnes af mindstebetalingssatsen, jf. § 3.”

...

3.6. Opmandens begrundelse og resultat

Det er foran under 3.1 beskrevet, hvorledes Bygge- of Anlægsoverenskomsten er opbygget, og det er anført, at det med denne opdeling er klart, at indgangen til forståelse af overenskomsten må være, at de første 19 kapitler gælder for voksne medarbejdere, og at det særlige elevkapitel, kapitel 20, gælder for elever. Det kræver derfor særlige holdepunkter, hvis bestemmelserne i overenskomsten gældende for voksne medarbejdere skal finde anvendelse på elever.

Efter elevkapitlet har elever ret til ferie med løn, ferietillæg og feriegodtgørelse efter ferieloven, ligesom de på søgnehellidage og feriefridage har ret til at holde fri med løn, og der er ikke i elevkapitlet nogen bestemmelse, som henfører eleverne under overenskomstens almindelige regler for voksne medarbejdere om ferie, søgnehellidage og feriefridage, således som tilfældet er for så vidt angår pension, jf. elevkapitlet § 8. Udgangspunktet er således, at eleverne ikke som voksne medarbejdere har krav på feriegodtgørelse eller søgnehellidagsbetaling af deres løn efter de almindelige regler i overenskomstens §§ 63 og 69.

Der er da heller ikke under sagen spørgsmål om feriegodtgørelse og søgnehellidagsbetaling af den ordinære elevløn. Sagen angår alene, om der ved overarbejde er krav på betaling af feriegodtgørelse og søgnehellidagsbetaling af overarbejdstillægget.

Elevkapitlets § 16, stk. 1, indeholder en angivelse af, at elever ”kan deltage i overarbejde efter samme regler som for voksne medarbejdere”. Efter ordlyden angår bestemmelsen, om en elev kan påtage sig eller blive sat til at udføre overarbejde. Og det bestemmes, at de regler, som gælder herom for voksne medarbejdere, også skal anvendes på elever.

En forståelse i overensstemmelse med ordlyden, hvorefter bestemmelsen ikke omfatter en henvisning til overenskomstens regler om betaling til voksne medarbejdere for overarbejde, understøttes af, at elevkapitlets § 16, stk. 4-8, indeholder en angivelse af, hvorledes elever skal honoreres for overarbejde.

Denne forståelse understøttes også af, at der i overenskomstens kapitel 5 om overarbejde mv. er en tilsvarende opdeling mellem regler om etablering og deltagelse i overarbejde i § 18 mv. og om betaling af overarbejde i § 20. Ud fra denne kontekst giver det god mening med opdelingen i elevkapitlets § 16 mellem henvisningen i stk. 1 for så vidt angår selve deltagelsen i overarbejde og den særlige regulering af betalingen i stk. 4-8.

Forståelsen understøttes endvidere af, at det i elevkapitlet § 14, stk. 2, udtrykkeligt er angivet, at der i tilfælde, hvor voksne medarbejdere yder en elev andel i et akkordoverskud, udbetales dette med tillæg af et beløb svarende til den feriegodtgørelse og SH-betaling, som ville tilkomme de voksne medarbejdere, hvis akkordoverskudsandelen i stedet var indgået i betalingen til dem. Denne bestemmelse må nemlig ses som udtryk for, at der i elevkapitlet skal være holdepunkter for derfra at komme over i overenskomstens almindelige regler gældende for voksne medarbejdere.

Der kan ikke drages slutninger om forståelsen ud fra et synspunkt om, at det uden betaling af feriegodtgørelse og søgnehellidagsbetaling af overarbejdstillæg bliver væsentligt billigere for en arbejdsgiver at benytte elever til overarbejde end voksne medarbejdere. Når der i en kollektiv overenskomst er aftalt en forskellig aflønning af voksne medarbejdere og elever, er der en formodning for, at denne forskel modsvares af en forskel i værdien af det arbejde, som præsteres.

Der kan heller ikke drages slutninger om forståelsen ud fra et synspunkt om, at en elevs ret til ferie med løn er baseret på en almindelig arbejdsuge på 37 timer. Ferie med løn efter ferieloven er nu engang ferie med den sædvanlige og fast påregnelige løn på ferietidspunktet.

Det er ikke ved bevisførelsen under sagen godtgjort, at overenskomstparterne 3F og Dansk Byggeri har haft en anden fælles forståelse end den forståelse, som følger af ordlyden og en naturlig sproglig forståelse af denne. Det er heller ikke ved bevisførelsen under sagen godtgjort, at bestemmelsen overenskomstparterne bekendt har været alment praktiseret med betaling af feriegodtgørelse og søgnehellidagsbetaling af overarbejdstillæg.

Der er herefter ikke holdepunkter for en forståelse som hævdet af klager. Indklagede skal derfor frifindes.”

4. Den konkrete sag

Eleven har deltaget i en akkord på firmaets byggeplads Nyboder. Svendene har tildelt ham en andel af akkordoverskuddet. Virksomheden har afregnet dette uden de tillæg, en svend ville have fået, hvis andelen havde været afregnet til ham. På et mæglingssmøde var der enighed om, at virksomheden skulle betale feriegodtgørelse 12,5 % af overskudsandelen. Der var også enighed om, at virksomheden skulle betale SH- og feriefridagsbetaling svarende til svendes sats af akkordoverskud. DIO III modsatte sig derimod, at der blev betalt pension efter svendesatsen på 12 % med henvisning til, at der er aftalt en særlig sats på 6 % for elever under 20 år, jf. Bygningsoverenskomstens kapitel 18, § 9, jf. kapitel 8, § 42, stk. 5. På et organisationsmøde afholdt den 15. februar 2021 opnåedes ikke enighed om pensionsspørgsmålet. Det er denne uenighed, som videreført til denne faglige voldgift. Der er ingen uenighed om den beløbsmæssige opgørelse.

5. Parternes argumentation

5.1. Klager har anført, at uoverensstemmelsen er afgjort ved kendelsen af 29. december 2016 i FV2016.0129. Der er ikke efterfølgende aftalt noget, som afviger fra det princip, som kendelsen fastslår, ligesom der ikke har udviklet sig en afvigende praksis. Kendelsen siger klart og utvetydigt, at eleven, som ikke efter elevreglerne får pensionsbidrag af sin elevløn, skal have samme pension som en svend af akkordoverskud, som svendene tildeler ham. Princippet om, at en arbejdsgiver ikke kan slippe for at betale svendelønde knyttet til et akkordoverskud af en andel, som tildeles en lærling, gælder, hvad enten eleven får 0, 4 eller 6 % i pensionsbidrag – det afgørende er, om en svend får mere. Flytningen i elevkapitlet af bestemmelsen om feriepenge af akkordoverskud kan ikke begrunde en anden forståelse.

5.2. Indklagede har anført, at § 6 i elevkapitlet i 2020-Bygningsoverenskomsten alene indebærer, at en lærling deltager i udførelsen af akkordarbejde efter samme ledelsesmæssige anvisninger som svendene. Den har ingen betydning for afregning af pension af akkordoverskud til en lærling. Der skal afregnes feriegodtgørelse og søgnehellidags- og feriefridagsbetaling som til en svend, men med hensyn til pension er der aftalt en særlig elevsats. FV2016.0129 har ingen præjudikatsværdi, da der i 2020-overenskomsten er aftalt særlige pensionsbidragssatser for elever. Det kræver efter

FV2020-906 særlige holdepunkter, hvis bestemmelser i overenskomsten gældende for voksne medarbejdere skal finde anvendelse på lærlinge, og der er ikke noget holdepunkt for noget sådant. Der kan ikke udledes et besparelsesprincip af FV2016.0129 for lærlinge, der fraviger overenskomsten og tildeler klager retten til bedre pension ved akkord. Tværtimod fastslår FV2020-906, at der ikke gælder et særligt besparelsesprincip for lærlinge. Lærlinge får, som udtrykkeligt udtalt i afgørelsen, mindre end svende, fordi de endnu ikke præsterer arbejde af samme værdi.

6. Opmandens begrundelse og resultat

Når en faglig voldgiftskendelse har forholdt sig principielt til forståelsen af en kollektiv overenskomst, bliver den ved kendelsen fastslåede forståelse en del af overenskomsten på samme måde, som hvis overenskomstparterne udtrykkeligt havde aftalt det, jf. Arbejdsrettens dom af 11. januar 2006 i sag ARD2004.229 og 865 og f.eks. kendelse af 13. august 2015 i faglig voldgiftssag FV2015.0004.

Kendelsen af 29. december 2016 i FV2016.0129 forholdt sig principielt til forståelsen af § 6 i elevkapitlet i Bygningsoverenskomsten om elevs deltagelse i svendenes akkorder. Kendelsen fastslog, at bestemmelsen skal forstås således, at i de tilfælde, hvor svendene tildeler en elev en andel af deres akkordoverskud, oppebærer eleven de overenskomstbestemte tillæg, som svendene ved udbetaling af andelen til dem ville have oppebåret, herunder pensionsbidrag, således at tildelingen er udgiftsneutral for arbejdsgiver, der altså ikke opnår en besparelse ved, at svendene overlader en andel af deres overskud til en elev.

Denne forståelse blev ved kendelsen en del af Bygningsoverenskomsten. Spørgsmålet er derfor, om der efterfølgende er sket ændringer i overenskomsten, som fører til en anden forståelse.

Det forhold, at elever i overenskomsten har fået pensionsrettigheder er uden betydning for forståelsen af den hidtidige bestemmelse i elevkapitlets § 6. Bestemmelserne om elevs pensionsrettigheder knytter sig til elevs løn i almindelighed. § 6 regulerer specifikt en elevs akkorddeltagelse og henviser herom i det hele til de regler, der gælder om aflønning af svendene, og dermed til reglerne om bl.a. det højere pensionsbidrag til svendene.

Det forhold, at § 6 har fået tilføjet bestemmelsen om feriepenge af akkordoverskud, ved overflytning fra elevkapitlets feriebestemmelser, er ligeledes uden betydning for forståelsen af den hidtidige bestemmelse i elevkapitlets § 6. Parterne er enige om, at de med flytningen alene har villet foretage en redaktionel ændring uden betydning for forståelsen af overenskomsten.

Kendelsen af 9. november 2020 i FV2020-906 indeholder intet, som kan føre til en anden forståelse af elevkapitlets § 6 end den, som blev fastslået i kendelsen af 29. december 2016 i FV2016.0129. I 2016-kendelsen er det fastslået, at § 6 indeholder en henvisning til anvendelse i det hele af bestemmelserne om løntillæg til svende af akkordoverskud. I den anden er det fastslået, at elevkapitlets bestemmelse om overarbejde ikke indeholder en henvisning til bestemmelserne om aflønning af svende for overarbejde. De to afgørelser er i fuldkommen indbyrdes harmoni.

Indklagede har således intet anført, som kan føre til en ændret forståelse af elevkapitlets § 6 om akkord aflønning af elever. Bestemmelsen skal derfor fortsat forstås som fastslået ved kendelsen i 2016.

Det følger heraf, at klager skal have medhold i de nedlagte påstande. Indklagede har ikke haft bemærkninger til udformningen af klagers påstande.

Thi bestemmes:

DI Overenskomst III og Jakon A/S skal anerkende, at når svende tildeler akkordoverskud til elever, skal der betales samme overenskomstmæssige tillæg som for øvrige medarbejdere.

Jakon A/S skal betale den manglende pension, jf. Bygningsoverenskomstens § 42, stk. 2, som udgør 3.007,08 kr., med procesrente fra ydelseernes forfaldstid.

Hver part bærer egne sagsomkostninger og halvdelen af opmandens honorar.

Børge Dahl